

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9To/30/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122012567
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Farkaš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8122012567.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Farkaša, sudcov JUDr. Emila Dubňanského a JUDr. Moniky Halkociovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 28.09.2022, v trestnej veci obžalovaného A. B. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. a/, b/ Tr. zákona, o odvolaní prokurátora a obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 3T/39/2022 zo dňa 14.07.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, e/, ods. 2 Tr. poriadku z r u š u j e v napadnutom rozsudku výrok o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovanému

A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. XXX, okr. E.,
t. č. ÚVV a ÚVTOS Prešov

u k l a d á

Podľa § 189 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona per analogiam trest odňatia slobody v trvaní 32 (tridsaťdva) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie obžalovaného A. B..

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov napadnutým rozsudkom sp. zn. 3T/39/2022 zo dňa 14.07.2022. uznal obžalovaného A. B. vinným zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. a/, b/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona, ktorý spáchal tak, že

- dňa 27.01.2022 v čase po 01.00 hod. v obývacej izbe rodinného domu nachádzajúceho sa v D. XXX, okr. E., po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, vulgárne nadával a uviedol svojej matke A. B., že mu má dať alkohol, lebo ju zabije a následne k nej pristúpil a svojimi rukami dvihol stoličku, ktorú priložil k ľavej spánkovej časti jej hlavy a touto stoličkou tlačil na poškodenú, v dôsledku čoho jej spôsobil pomliaždenie spánkovej oblasti vľavo a následne stoličku odhodil a chytil ju za nohy, stiahol ju na zem

a svojej matke uvádzal, že keď mu nedá fľašu, tak zoberie nožik a prepichne ju a že zoberie sekeru a zabije ju s ňou a po kúskoch vyhodí na ulicu, na čo sa ona plazila po štyroch a predmetnú fľašu alkoholu mu dala.

Za to mu súd uložil podľa § 189 ods. 2 Tr. zákona, § 38 ods. 2, 3 Tr. zákona za prevahy jednej poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. l/ Tr. zákona a nezistenia priťažujúcich okolností uvedených v § 37 Tr. zákona a podľa § 39 ods. 1, 3 písm. e/ Tr. zákona trest odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona ho pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Tr. zákona ochranné liečenie protialkoholické ústavnou formou.

Po vyhlásení rozsudku, odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku obžalovaný a prokurátor priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní podali odvolania. Odvolania oboch smerujú proti výroku o treste. Prokurátor svoje odvolanie odôvodnil podaním, ktoré bolo doručené súdu dňa 11.08.2022. Prokurátor konštatuje, že súd prvého stupňa pri ukladaní trestu aplikoval ustanovenie § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zákona. Výrok o treste súd odôvodnil hlavne tým, že v danom prípade existujú okolnosti, ktoré odôvodňujú použitie ustanovení Tr. zákona o mimoriadnom znížení trestu spočívajúce v pomeroch páchatelia nezávislých od jeho vôle na základe, ktorých sa trest, ktorý by mal byť inak obžalovanému uložený (zákonná sadzba 4-10 rokov) zdá byť neprimerane prísny. Za takú okolnosť súd pravdepodobne považoval konzistentné priznávanie sa obžalovaného ku skutku a ľútosť. Z uvedeného dôvodu súd znížil hroziaci trest odňatia slobody o 18 mesiacov a uložil trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov. S týmto postupom sa prokurátor nestotožňuje a uložený trest považuje za neprimeraný v rozpore s trestným zákonom.

Má za to, že na uplatnenie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zákona nie sú splnené podmienky. Toto ustanovenie Tr. zákona síce umožňuje uložiť trest pod dolnú hranicu trestu ustanoveného Tr. zákonom, avšak len vtedy, ak vzhľadom na okolnosti prípadu alebo pomery páchatelia má súd za to, že použitie ustanovenej trestnej sadzby by bolo pre páchatelia neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti trest kratšieho trvania. Pri aplikácii ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zákona ide o mimoriadne zníženie trestu, jeho aplikácia musí byť odôvodnená takýmito okolnosťami a pomermi páchatelia, ktoré sú výslovne mimoriadne, výnimočné, nevyskytujúce sa v iných obdobných prípadoch a súčasne musia byť tieto okolnosti takého charakteru, že v ich dôsledku bude trestným zákonom ustanovený trest pre páchatelia neprimerane prísny. Z pohľadu prokurátora takéto okolnosti zistené neboli.

Práve naopak je potrebné poukázať na spôsob spáchania trestného činu, na osobu poškodenej, na to že k odhaleniu skutku došlo na základe trestného oznámenia poškodenej a priznanie sa a ľútosť zo strany obžalovaného prišlo až v čase, kedy bol zadržaný a vzhľadom na zistenú dôkaznú situáciu bolo jeho postavenie pred súd vysoko pravdepodobné.

Prokurátor navrhol, aby krajský súd zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Prešov 3T/39/2022 zo dňa 14.07.2022, uložil obžalovanému A. B. za spáchaný skutok kvalifikovaný ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. a/, b/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona za použitia § 38 ods. 2, 3 Tr. zákona nepodmienečný trest odňatia slobody pri dolnej hranici trestnej sadzby so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Odvolanie obžalovaného odôvodnil obhajca podaním, ktoré bolo doručené súdu dňa 05.09.2022. Obhajca navrhol, aby krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. e/ Tr. poriadku zrušil výrok o treste v napadnutom rozsudku a v zmysle § 322 ods. 3 Tr. poriadku aby odvolací súd vo veci rozhodol a uložil trest odňatia slobody, ktorý nebude spojený s jeho výkonom a výkon trestu podmiennečne odložil na primeranú skúšobnú dobu.

Má za to, že trest uložený obžalovanému napadnutým rozsudkom je neprimerane prísny. Už ako je uvedené v rozsudku, svoje konanie počas celého prípravného konania ako i na hlavnom pojednávaní úprimne oľutoval, priznal sa k spáchaniu skutku, ktorý je mu kladený za vinu, v jeho prípade existujú iba poľahčujúce okolnosti, súd nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť. V minulosti bol viackrát súdne trestaný, no hľadá sa naňho, ako keby nebol odsúdený, nakoľko všetky tresty sú zahladené, resp. ich spáchal dávno pred uplynutím doby 10 rokov. V mieste trvalého bydliska nie je hodnotený negatívne. Poukazuje na samotný postoj poškodenej k jeho protiprávnemu konaniu. Jeho matka je chorá, má zdravotné problémy a on je jediný človek, ktorý ju opatruje. Už 8 mesiacov je vo výkone väzby a to je dostatočne dlhý čas na to, aby si uvedomil nesprávnosť svojho konania. Z tohto dôvodu aj v prípravnom konaní súhlasil,

aby absolvoval protialkoholické liečenie ústavnou formou, čím by eliminoval požívanie alkoholických nápojov. Má za to, že účel trestu v prípade obžalovaného je možno dosiahnuť aj trestom podmieneným, preto v závere navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a vo veci rozhodol tak, že uloží obžalovanému podmienený trest odňatia slobody s primeranou skúšobnou dobou.

Dňa 26.09.2022 krajskému súdu bolo doručené podanie označené ako žiadosť poškodenej A. B., ktorá konštatuje, že so synom žije v spoločnej domácnosti. Pred tým čo bol vzatý do väzby bol jej veľmi nápomocný, pomáhal jej s prácami okolo domu, sprevádzal ju na lekárske ošetrenie. Teraz je po operácii oboch kĺbov, práce okolo domu jej robia problémy, preto žiada krajský súd o prehodnotenie trestu. V závere konštatuje, že nikdy predtým nemala problémy so svojim synom A.. Urobil to prvýkrát, preto žiada o podmienený trest pre syna.

Na základe riadne a včas podaných odvolaní krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému odvolatelia podali odvolania ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku. Na základe tohto preskúmania krajský súd dospel k záveru, že odvolanie prokurátora je dôvodné. Na druhej strane odvolanie obžalovaného A. B. nie je dôvodné.

Obžalovaný A. B. na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie, že je vinný.

Súd prvého stupňa postupoval v súlade s ustanovením § 257 Tr. poriadku. Zistil stanovisko prokurátora a prijal vyhlásenie obžalovaného.

Následne súd prvého stupňa rozhodoval o treste a ochranných opatreniach.

Pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu zhodnotil osobu obvineného A. B., ktorý z miesta trvalého bydliska je hodnotený negatívne. Obec Ražňany konštatuje, že pracoval v obecných službách, no kvôli svojmu agresívnemu správaniu k nadriadeným bol vylúčený z tejto práce. Komisiou na ochranu verejného poriadku riešený nebol.

V evidencii priestupkov má 16 priestupkov. V šiestich prípadoch proti občianskemu spolunažívaniu, v jednom prípade proti verejnému poriadku.

V odpise z registra trestov má 5 záznamov. Ostatné odsúdenie je na základe trestného rozkazu Okresného súdu Prešov sp. zn. 5T/78/2014 zo dňa 21.08.2014, ktorým bol uznaný vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a/, b/ Tr. zákona. Za čo mu súd uložil trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov, výkon trestu podmienenčne odložil na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka. Skúšobná doba trvala do 06.09.2015. V skúšobnej dobe sa osvedčil a hľadá sa naňho ako keby nebol súdne trestaný. Aj pri spáchaní tohto prečinu jeho útok smeroval proti poškodenej A. B. - jeho matke.

Súd prvého stupňa pri ukladaní trestu výrok o treste odôvodnil tým, že bral do úvahy poľahčujúce okolnosti - úprimné oľutovanie trestného činu (§ 36 písm. l/ Tr. zákona), priťažujúce okolnosti nezistil.

Pri takomto pomere poľahčujúcich okolností súd prvého stupňa konštatuje, že by mal ukladať trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, no on dospel k záveru, že existujú okolnosti, ktoré odôvodňujú použitie ustanovení Tr. zákona o mimoriadnom znížení trestu spočívajúce v pomeroch páchatel'a nezávislých od jeho vôle. Trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov nepodmienečne sa zdá byť neprimerane prísny. Okrem toho u obžalovaného nebadáť, že by išlo o „účelovú“ ľútosť nad spáchaným skutkom, práve naopak, obžalovaný svoj čin viackrát oľutoval a to od začiatku trestného stíhania. Súd preto znížil hroziaci trest v trvaní 48 mesiacov o celých 18 mesiacov a uložil trest odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov. Zohľadnil aj skutočnosti, že obžalovaný sa nachádza vo väzbe už vyše 6 mesiacov a je badať, že tento pobyt v ústave môže mať na obžalovaného želaný výchovný vplyv.

Krajský súd sa s takouto argumentáciou súdu prvého stupňa stotožniť nemohol. Pre použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zákona musia existovať okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, ktoré by odôvodňovali, že použitie trestnej sadzby ustanovenej trestným zákonom by bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Iba v takomto prípade možno uložiť trest pod dolnú hranicu trestu ustanoveného trestným zákonom.

Krajský súd musí konštatovať, že súd prvého stupňa takéto okolnosti nešpecifikoval, ani krajský súd takéto okolnosti nezistil. Odôvodnenie použitia § 39 ods. 1 Tr. zákona v danom prípade je

všeobecné. Súd nešpecifikoval na strane obžalovaného také pomery, ktoré by odôvodňovali použitie tohto ustanovenia a ani nešpecifikoval okolnosti prípadu, ktoré by vyvolávali záver, že použitie základnej trestnej sadzby je neprimerane prísne v tejto trestnej veci. Samotný postoj obžalovaného, ktorý sa priznal a úprimne ľutuje svoje konanie nie je tou okolnosťou, ktorá odôvodňuje mimoriadne zníženie trestu. Súd túto okolnosť hodnotil ako poľahčujúcu okolnosť, ktorú nemožno absolutizovať a hodnotiť ju ako výnimočnú okolnosť na strane obžalovaného.

Je potrebné dať za pravdu odvolateľovi - prokurátorovi, ktorý správne poukázal, že v tomto smere odôvodnenie rozsudku súdom prvého stupňa je nepresvedčivé a de facto aj nepreskúmateľné.

Na druhej strane krajský súd musí konštatovať, že obžalovaný A. B. pred súdom prvého stupňa urobil vyhlásenie, že je vinný. Z pohľadu krajského súdu je možno v tomto prípade aplikovať stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 44/2017, z ktorého vyplýva, že analógia je pri aplikácii Tr. zákona neprípustná v zmysle rozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona. V iných smeroch je prípustná, ak v prospech páchatel'a odstraňuje medzeru v zákone a zodpovedá zmyslu významov riešenej otázky vo vzťahu k analogicky použitému ustanoveniu.

Ak možno páchatel'ovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maius (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. poriadku (po prijatí takéhoto vyhlásenia súdom), keďže páchatel' (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.

Vzhľadom na prijaté vyhlásenie o vine krajský súd dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d/ ods. 4 Tr. zákona per analogiam, teda krajský súd znížil dolnú hranicu základnej zákonom stanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, uložil trest na dolnej hranici takto upravenej trestnej sadzby.

Obžalovaný A. B. v dobe posledných desiatich rokoch nebol vo výkone trestu odňatia slobody, preto ho súd na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného A. B. nie je dôvodné. Obžalovaný A. B. je závislý od alkoholu, čo sa odzrkadlilo aj v samotnom výroku o uložení ochranného opatrenia, aj keď navyše deklaroval, že išlo o prvý útok vo vzťahu k poškodenej táto skutočnosť sa nezakladá na pravde, pretože ostatné odsúdenie za prečin nebezpečného vyhrážania svedčí o tom, že už v minulosti sa takéhoto konania dopustil. Vzhľadom na osobu obžalovaného a okolnosti prípadu krajský súd dospel k záveru, že účel trestu, ktorý je vyjadrený v § 34 ods. 1 Tr. zákona je možno u obžalovaného A. B. dosiahnuť iba trestom nepodmienečným.

Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Rozsudok bol prijatý jednohlasne.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.